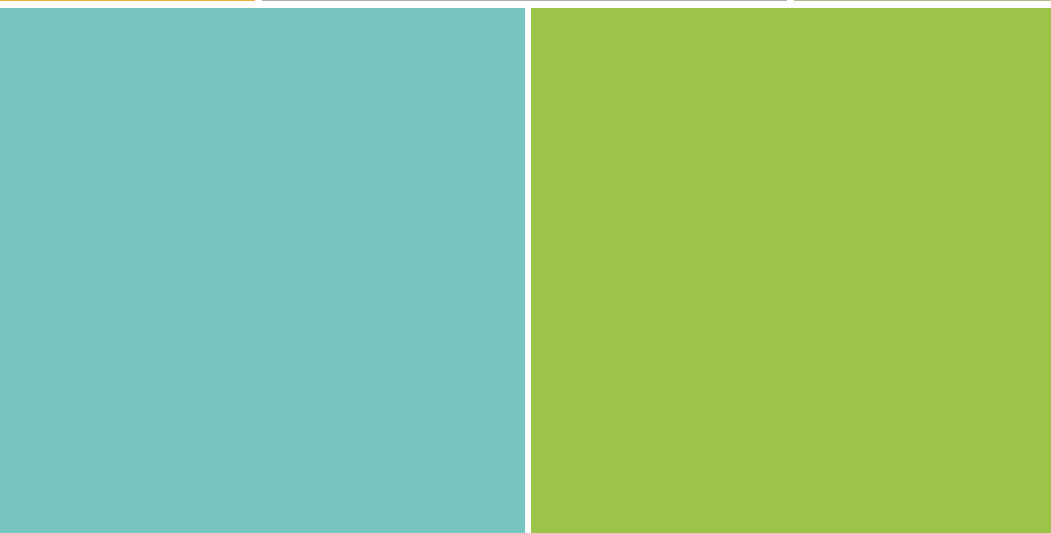
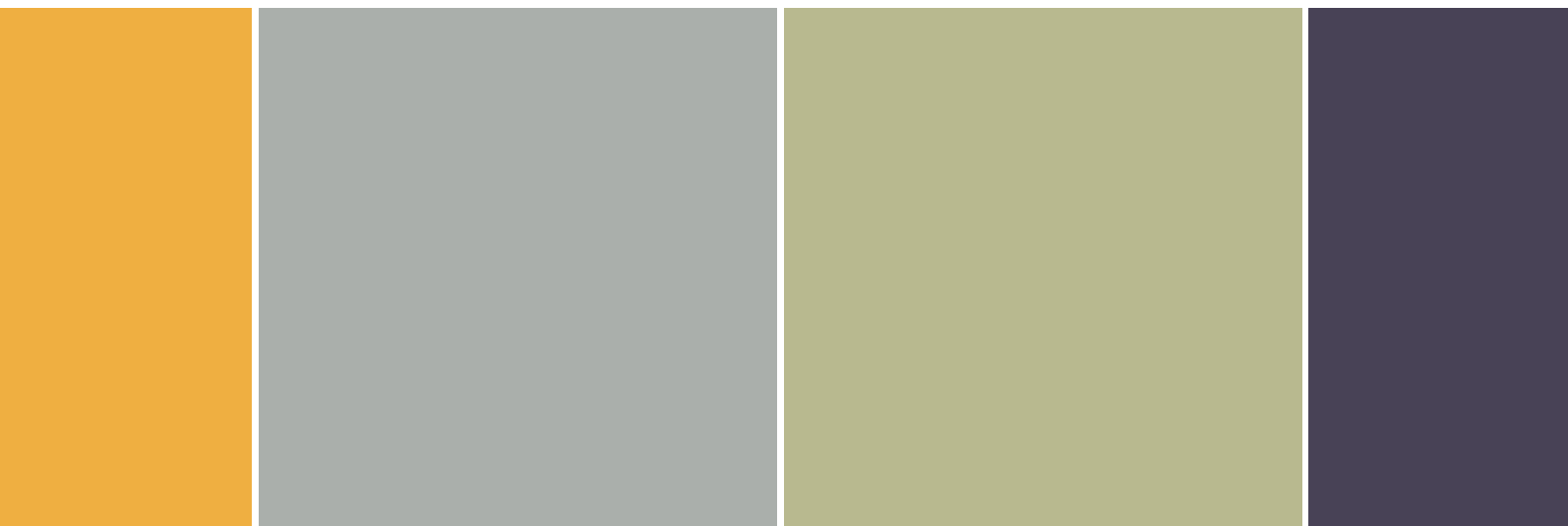

ACTIVITEITENVERSLAG 2011

Interregionale
Verpakkingscommissie
Commission Interrégionale
de l'Emballage

INHOUDSTAFEL

Woord van de Voorzitster en de Directeur	p. 2
1. De werking van de Interregionale Verpakkingscommissie (IVC)	p. 4
2. Het algemeen preventieplan	p. 7
3. Val-I-Pac	p. 8
4. Fost Plus	p. 12
5. Cijfers van recyclage en nuttige toepassing voor 2010	p. 17
6. Monitoring van de herbruikbare verpakkingen	p. 24

Griet Van Kelecom, Voorzitster

Marc Adams, Wnd. Directeur

WOORD VAN DE VOORZITSTER EN DE DIRECTEUR

De Interregionale Verpakkingscommissie (IVC) werd officieel opgericht op 23 april 1997. Op die dag kwam het Beslissingsorgaan van de IVC voor de eerste keer samen. In 2012 zal de IVC dus haar 15de verjaardag vieren.

De IVC heeft in haar 15-jarig bestaan een belangrijke rol gespeeld inzake de preventie en het beheer van het Belgisch verpakkingsafval.

Inzake preventie moeten de grotere bedrijven elke 3 jaar hun algemene preventieplannen indienen bij de IVC. Het preventieplan heeft tot doel om de bedrijven inzake verpakkingen meer en meer aan te zetten tot een efficiënt gebruik van grondstoffen. Het streven naar "Resource efficiency" is een peiler van het milieubeleid van de Gewesten.

De IVC wil het instrument "preventieplan" naar de toekomst toe verder uitbouwen. We blijven vaststellen dat producten soms oververpakt zijn en dat de belangen van marketing af en toe het ecologische aspect doen vergeten, maar we stellen ook bij vele bedrijven beterschap vast. Wij geloven dat een volgehouden en intensieve sensibilisering resultaat kan opleveren en wij stellen nu al in de praktijk vast dat het instrument "preventieplan" tot positieve resultaten leidt. De kwaliteit van de preventieplannen 2010, zowel van de individuele als van de sectorale preventieplannen, was over het algemeen zeer goed.

Nochtans kan het nog altijd beter. De bedrijven moeten nog meer systematisch nadenken over de mogelijkheden tot preventie. De overheid moet hen ook voldoende ondersteunen. Met name de IVC heeft een belangrijke rol te spelen in de verbetering van het instrument "preventieplan", in de eerste plaats door administratieve vereenvoudiging en kwaliteitsverbetering. Het preventieplan 2010 was het eerste preventieplan dat ingediend werd

op basis van het nieuwe Samenwerkingsakkoord van 2008; het was ook het eerste preventieplan dat elektronisch moest worden ingediend. Dit elektronische aangifteformulier kan in de toekomst nog aanzienlijk worden verbeterd. Voor het preventieplan 2013 zal een nieuw aangifteformulier worden opgemaakt, dat niet alleen rekening houdt met de bevindingen van een externe analyse die de IVC liet uitvoeren, maar ook met de terechte kritieken die zij van de bedrijven heeft ontvangen. Inzake het beheer van verpakkingsafval zijn de sleutelmomenten telkens de afhandeling van een erkenningsaanvraag ingediend door een organisme voor het beheer van verpakkingsafval. Zo'n erkenningsaanvraag wordt ongeveer 6 maanden vóór het aflopen van de voorgaande erkenning ingediend, hetgeen de IVC dus 6 maanden geeft om een erkenningstekst te ontwikkelen, deze te bespreken met het organisme en vervolgens definitief goed te keuren. De erkenningstekst legt, in toepassing van het Samenwerkingsakkoord, de rechten en verplichtingen van het erkende organisme in detail vast.

Op 31 december 2011 liep de derde erkenning van Val-I-Pac af. Op 30 juni 2011 ontving de IVC de nieuwe erkenningsaanvraag van Val-I-Pac. In de daarop volgende 6 maanden heeft het Permanent Secretariaat van de IVC deze erkenningsaanvraag grondig geanalyseerd en heeft het de nieuwe erkenningstekst voorbereid. Na overleg met Val-I-Pac heeft het Beslissingsorgaan van de IVC op 15 december 2011 Val-I-Pac voor de 4de keer en voor een periode van 5 jaar erkend als organisme voor het beheer van bedrijfsmatig verpakkingsafval. De nieuwe erkenning bepaalt het verbeterde evenwicht tussen de belangen van de verpakkingsverantwoordelijken die lid zijn van

Val-I-Pac en de andere belanghebbenden, zoals de “ontpakkers” (de houders van het bedrijfsmatige verpakkingsafval) en de overheid. Met het opmaken van de nieuwe erkenning van Val-I-Pac heeft de IVC nieuwe impulsen gegeven met betrekking tot het beheer van bedrijfsmatig verpakkingsafval.

Wat heeft nu de IVC in haar 15-jarig bestaan betekend?

De IVC is zeker weinig bekend bij het grote publiek, maar het is een bewuste keuze geweest om een “low profile”-identiteit te ontwikkelen. Het is niet aan de IVC, maar aan enerzijds de Gewesten en anderzijds de erkende organismen, om de communicatie naar de burgers en de bedrijven te verzekeren. De IVC heeft zich gespecialiseerd tot een expertisecentrum inzake verpakkingen en verpakkingsafval, dat ten dienste staat van de Gewesten en dat het beleid mee onderbouwt. Burgers en bedrijven zullen zich doorgaans met hun vragen eerst tot de Gewestelijke instanties wenden en zij zullen langs deze weg uiteindelijk bij de IVC terecht komen. Slechts een beperkte groep van bedrijven krijgt onmiddellijk met de IVC te maken. Het gaat dan bijvoorbeeld om bedrijven die individueel aan de terugnameplicht voldoen, bedrijven die verplicht zijn om een algemeen preventieplan in te dienen of bedrijven die gecontroleerd worden door één van de controleurs van de IVC.

De IVC levert ook logistieke diensten voor de Gewesten. Zo biedt de IVC een forum aan het “Interregionaal Platform voor de Uitgebreide Producentenverantwoordelijkheid (IPUP)”, waarvan zij ook het secretariaat waarneemt. Dit IPUP zorgt voor het nodige overleg tussen de Gewesten omtrent de uitvoering van de verschillende aanvaardingsplichten.

De 2 erkende organismen voor verpakkingsafval, Fost Plus en Val-I-Pac, hebben met de IVC een unieke gesprekspartner, die de 3 Gewesten kan vertegenwoordigen. De IVC zorgt zo voor een duidelijke communicatie vanuit de overheid naar het bedrijfsleven.

Griet Van Kelecom, Voorzitster

Voor de intercommunales is de IVC een objectieve bemiddelaar tussen hun belangen enerzijds en deze van het erkende organisme voor huishoudelijk verpakkingsafval anderzijds. Voor het bedrijfsmatig verpakkingsafval vervult de IVC een gelijkaardige bemiddelaarsrol tussen het erkende organisme en de private operatoren.

We moeten vooral ook de leden van het Permanent Secretariaat van de IVC danken voor hun inzet in de afgelopen 15 jaar.

Wat zijn de uitdagingen voor 2012? Deze liggen voor een groot deel op het Europese vlak.

De Europese Commissie heeft eind vorig jaar aangekondigd dat ze in 2012 een zogenaamde “fitness-check” gaat uitvoeren van een aantal richtlijnen, waaronder de Verpakkingsrichtlijn 94/62/EG. De bedoeling hiervan is om a posteriori te verifiëren of de richtlijn haar verwachtingen heeft ingelost. De IVC zal dit proces van dichtbij moeten opvolgen.

Tegelijk heeft de Commissie de intentie om een technische wijziging van de Verpakkingsrichtlijn door te voeren, om een Europese voorbeeldenlijst van verpakkingen en niet-verpakkingen in te voeren. Dit zou voor gevolg kunnen hebben dat ook het Samenwerkingsakkoord moet worden aangepast. Een derde Europees dossier dat van nabij zal moeten opgevolgd worden, is het “einde afval”-verhaal. De Kaderrichtlijn Afvalstoffen 2008/98/EG omschrijft een aantal criteria die bepalen wanneer een afvalstof een secundaire grondstof en dus opnieuw een product wordt. Deze criteria worden momenteel op Europees niveau verder uitgewerkt. Het belang van dit debat kan moeilijk worden onderschat. Op Belgisch niveau liggen de grootste uitdagingen misschien bij het bedrijfsmatig verpakkingsafval, waar verder moet ingezet worden op een doorgedreven selectieve inzameling. Met de nieuwe erkenning van Val-I-Pac zet de IVC reeds enkele belangrijke stappen in deze richting.

Marc Adams, Wnd. Directeur

1

DE WERKING VAN DE INTERREGIONALE VERPAKKINGSCOMMISSIE (IVC)

1.1. DE SAMENSTELLING VAN DE IVC

De Interregionale Verpakkingscommissie is samengesteld uit een Beslissingsorgaan waarvan de leden door de Gewestregeringen worden aangeduid en een Permanent Secretariaat bestaande uit ambtenaren van de drie Gewesten van het land.

Het Beslissingsorgaan vergadert maandelijks en neemt de beleidsbeslissingen. Het voorzitterschap van de IVC wijzigt jaarlijks op 5 maart bij beurtrol tussen de Gewesten. Gedurende het eerste gedeelte van 2011 werd het voorzitterschap waargenomen door de heer Danny Wille van het Vlaamse Gewest, en tijdens het tweede gedeelte van het jaar, d.w.z. vanaf 5 maart, door mevrouw Griet Van Kelecom van het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest.

De directeur van de IVC organiseert de werking van het Permanent Secretariaat bij de voorbereiding van de beleidsbeslissingen en bij het toezicht op de uitvoering van het Samenwerkingsakkoord en de erkenningen. De heer Marc Adams is waarnemend Directeur van de IVC. De heer Hugo Geerts is titelvoerend Directeur.

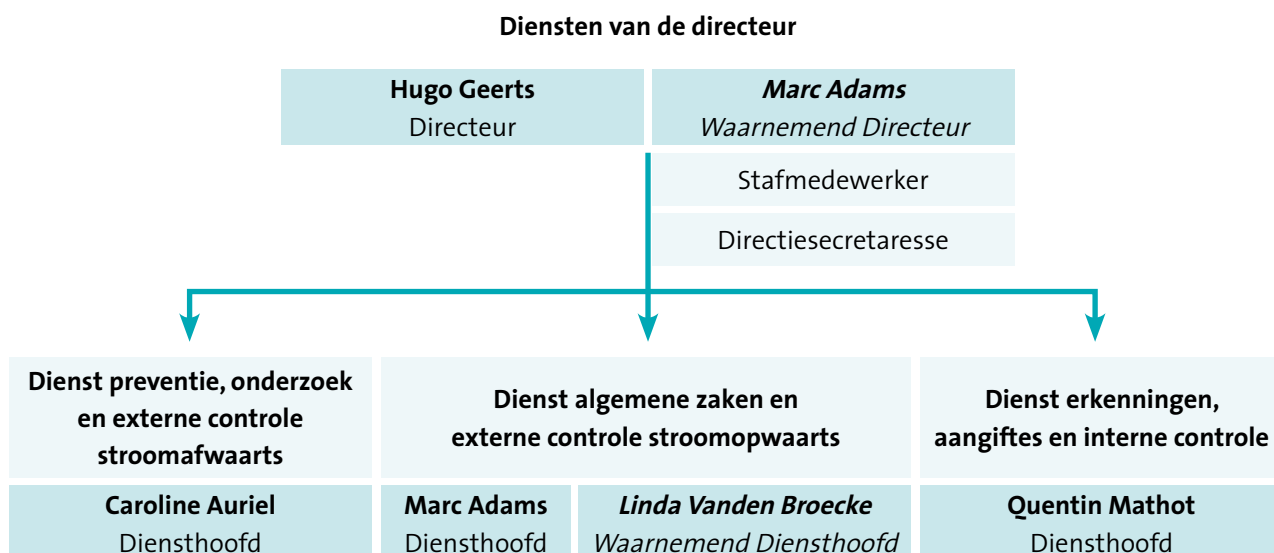
De samenstelling van het Beslissingsorgaan was in 2011 als volgt:

Vlaamse Gewest	
Gewone leden	Plaatsvervangers
Anne VANDEPUTTE	Els DE PICKER
Hugo GEERTS	Anneleen DE WACHTER
Danny WILLE	Geert DE ROOVER

Brusselse Hoofdstedelijke Gewest	
Gewone leden	Plaatsvervangers
Griet VAN KELECOM	Valérie VERBRUGGE
Francis RADERMAKER	Françoise BONNET
Julien D'AOUST	Adrien ARNAUD

Waalse Gewest	
Gewone leden	Plaatsvervangers
Martine GILLET	Jean-Yves MERCIER
Ingrid GABRIEL	Christel EVRARD
Laurence LAMBERT	Jehan DECROP

Het organogram van het Permanent Secretariaat bleef in 2011 onveranderd.

Het Permanent Secretariaat bestond in 2011 uit 21 medewerkers in totaal. Dit is er één minder dan in 2010.

1.2. DE IVC BEGROTING 2011

De IVC begroting voor het werkingsjaar 2011 kan als volgt worden samengevat:

	Begrote bedragen (in EUR)
HUIVESTINGSKOSTEN	147.100,00
KANTOORKOSTEN	151.200,00
REISKOSTEN EN REPRESENTATIEKOSTEN	19.000,00
EXPLOITATIEKOSTEN WAGENPARK	47.000,00
OVERIGE ALGEMENE WERKINGSKOSTEN	100.000,00
HUUR GEBOUWEN	270.500,00
SPECIFIEKE AANKOPEN	76.000,00
STUDIES EN ONDERZOEK	75.000,00
SENSIBILISERING EN INFORMATIEVOORZIENING	87.635,00
BELASTINGEN	0,00
INVESTERINGEN	21.500,00
ALGEMEEN TOTAAL UITGAVEN	994.935,00

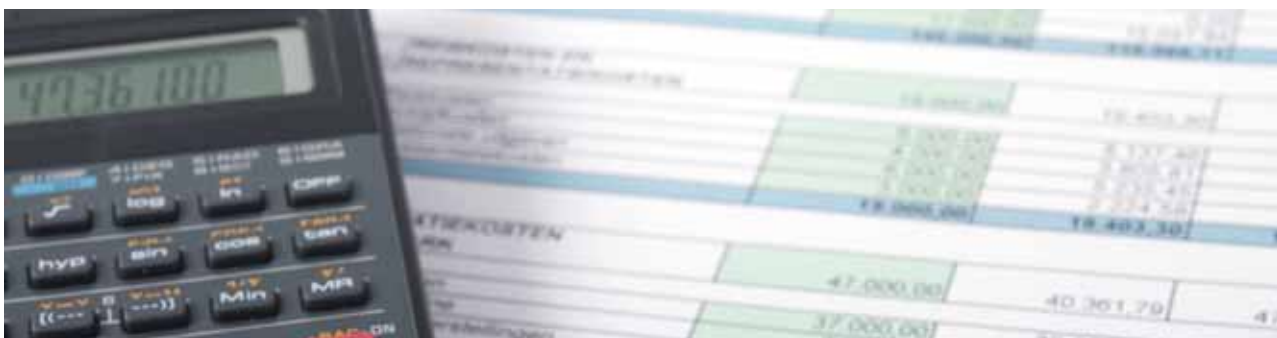
Het voor 2011 begrote bedrag is met 52.365,00 EUR of met exact 5% gedaald ten opzichte van de begroting 2010.

Het budget van de IVC wordt door de Gewesten ter beschikking gesteld volgens de verdeelsleutel bepaald in het Samenwerkingsakkoord, waarbij de Gewesten respectievelijk de volgende percentages van het vereiste bedrag betalen:

- 60,9% voor het Vlaamse Gewest,
- 31,5% voor het Waalse Gewest,
- 7,6% voor het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest.

Voor het werkingsjaar 2011 werden, na aftrek van het begrotingsaldo van 2010, volgende bedragen door de Gewesten ter beschikking gesteld:

	Gemeenschappelijk bedrag (in EUR)
Overdracht door de OVAM	488.887,63
Overdracht door DGARNE - Office wallon des Déchets	252.872,91
Overdracht door Leefmilieu Brussel - BIM	61.010,61
ALGEMEEN TOTAAL INKOMSTEN	802.771,15

Op het vlak van preventie, werd het jaar 2011 bijna volledig gewijd aan de analyse van de verschillende individuele en sectorale preventieplannen die werden ingediend in het kader van het Algemene Preventieplan 2010-2013. Ten gevolge van verschillende problemen van technische aard, werden aan sommige bedrijven bijkomende termijnen toegestaan om hun preventieplan via het elektronische formulier in te dienen. Hierdoor werden er eind 2010, en zelfs begin 2011 nog preventieplannen ingediend.

Eind 2011, begin 2012 konden 184 van de 200 individuele preventieplannen die werden ingediend via het elektronische formulier, worden beoordeeld. Van deze 184 preventieplannen moest slechts 2% worden afgekeurd.

Sommige individuele preventieplannen konden tot op heden nog niet beoordeeld worden. Het gaat om enkele plannen die elektronisch werden ingediend en waarvoor de IVC nog steeds niet over de toegangscodes beschikt om deze te kunnen openen en lezen, alsook om een klein aantal plannen die uitzonderlijk nog in een versie op papier werden ingediend en die op dit moment alsnog worden geanalyseerd.

Op sectoraal niveau werden 21 sectorale preventieplannen ingediend, die een totaal van 471 bedrijven vertegenwoordigen. Op één uitzondering na, werden alle sectorale preventieplannen goedgekeurd.

We stellen tevens vast dat de overgrote meerderheid van de goedgekeurde preventieplannen, zowel de sectorale als de individuele, van zeer goede kwaliteit is.

3

VAL-I-PAC

3.1. DE NIEUWE ERKENNING

Op 30 juni 2011 heeft Val-I-Pac al voor de 4de keer een erkenningsaanvraag ingediend bij de IVC. De erkenning werd gevraagd voor een termijn van 5 jaar, zoals vooropgesteld in artikel 10, §4 van het Samenwerkingsakkoord. De vorige erkenning van Val-I-Pac liep immers af op 31 december 2011.

Het Samenwerkingsakkoord voorziet 2 stappen in de beoordeling van een erkenningsaanvraag:

- de analyse van de ontvankelijkheid en de volledigheid van de erkenningsaanvraag en
- de inhoudelijke analyse.

Op 1 september 2011 heeft de IVC beslist:

- dat de erkenningsaanvraag op regelmatige wijze ingediend werd, conform de procedure voorzien in artikel 10, §1 van het Samenwerkingsakkoord en
- dat de erkenningsaanvraag ontvankelijk en volledig was.

Vanaf september 2011 heeft het Permanent Secretariaat dan de analyse ten gronde van de erkenningsaanvraag van Val-I-Pac aangevat.

Het Permanent Secretariaat heeft aan het Beslissingsorgaan van de IVC een thematische fiche voorgelegd voor elk van de elementaire discussiepunten in het kader van de erkenning. Deze fiches waren in zekere mate een actualisering van de fiches die werden opgesteld in het kader van de vorige erkenningsaanvraag van Val-I-Pac, zodat een continuïteit in de besluitvorming kon worden verzekerd. Maar er was ook voldoende ruimte om bijzondere klemtonen te leggen in functie van de door Val-I-Pac, de IVC en de Gewesten geïdentificeerde acute pijnpunten.

Zo heeft Val-I-Pac er zelf op gewezen dat de recyclageresultaten onder druk komen te staan van een andere regelgeving, namelijk deze rond de “groene stroom”-certificaten. Deze certificaten geven o.a. een financieel incentive voor de verbranding van houtafval en dus ook van houten verpakkingsafval. Dit heeft echter het perverse effect gehad de hoeveelheden houten verpakkingsafval die gerecycleerd worden in de spaanplaatindustrie te doen zakken.

Voor de IVC is het perfectioneren van de controle op de effectieve recyclage van elke ton verpakkingsafval een prioriteit. Sommige stromen bedrijfsmatig verpakkingsafval worden immers niet in Europa, maar daarbuiten gerecycleerd. We denken dan bijvoorbeeld aan de recyclage in het Verre Oosten en met name in China. De controle van de recyclage buiten Europa is en blijft een uitdaging. Desondanks moeten we streng zijn. Van zodra er ook maar de minste twijfel over is of een lot Belgisch verpakkingsafval wel correct gerecycleerd wordt (het wordt bijvoorbeeld verbrand of in slechte sociaal-ecologische omstandigheden gerecycleerd), moet dit lot uit de Belgische recyclagecijfers geweerd worden.

Voor de Gewesten is het van groot belang dat de erkenning van Val-I-Pac zich zou inschrijven in de doelstellingen van het Gewestelijk beleid, bijvoorbeeld in het kader van de verdere ontwikkeling van de selectieve inzamelingen van bedrijfsafval.

Het Permanent Secretariaat van de IVC heeft over de volgende onderwerpen thematische fiches voorgelegd aan haar Beslissingsorgaan:

1. Transparantie en controleerbaarheid van het systeem:
 - Reservetonnages en reserveoperatoren
 - Effectieve recyclage – controleerbaarheid – trading
 - Doeltreffendheid van de autocontrole: operatoren
 - Doeltreffendheid van de autocontrole: leden
2. Contract met de leden
3. Dekking van de totale en reële kost:
 - Forfaits: container- en recyclageforfaits
 - Forfaits: startforfait
 - Financiële evenwichten
4. KMO-plan:
 - Clean Site System
 - Inzameling via intercommunales enz.
5. Garanties voor het behalen van de doelstellingen inzake recyclage en nuttige toepassing

De bespreking van deze thematische fiches heeft aanleiding gegeven tot een ontwerperkenning, die voor commentaar bezorgd is geworden aan Val-I-Pac. Op 2 december 2011 heeft dan een belangrijke hoorzitting met Val-I-Pac plaatsgevonden, waarna de IVC de knopen heeft doorgehakt. Op 15 december 2011 werd Val-I-Pac opnieuw voor een periode van 5 jaar erkend als organisme voor het beheer van bedrijfsmatig verpakkingsafval, d.w.z. van 2012 tot en met 2016.

Wat valt op in deze nieuwe erkenning? In de eerste plaats een grote continuïteit met de vorige erkenning! Toch zijn er ook een aantal nieuwigheden:

- Val-I-Pac mag vanaf nu onder bepaalde voorwaarden verpakkingsafval in zijn resultaten opnemen dat niet door de privé-operatoren, maar wel door intercommunales wordt ingezameld. Het gaat weliswaar om typisch bedrijfsmatige verpakkingen, zoals vaten, paletten, e.d. of om bedrijfsmatig papier/karton.
- Naast de container- en recyclageforfaits wordt er ook een “startforfait” ingevoerd dat bedoeld is als een eenmalige premie voor een bedrijfsmatige ontpakker die pas begint met de selectieve inzameling van zijn verpakkingsafval.
- Tegen 1 december 2013 moet Val-I-Pac in het kader van het KMO-plan een aantal specifieke pistes onderzoeken om de selectieve inzameling van bedrijfsmatig verpakkingsafval bij KMO's te verbeteren. Op dat moment moet ook een grondige evaluatie van de verschillende forfaiten en van het KMO-plan plaatsvinden.

- Inzake de hoeveelheden gerecycleerd verpakkingsafval die door de met Val-I-Pac contracterende operatoren aan Val-I-Pac worden gemeld, moet volledige transparantie gegeven worden aan de IVC, zelfs indien Val-I-Pac deze hoeveelheden niet in zijn cijfers opneemt.

Niet nieuw, maar toch de moeite waard om te vermelden, is het volledig controleprogramma dat Val-I-Pac opnieuw aan de IVC moet voorleggen naar de effectiviteit van de recyclage. In 2013 en in 2015 moet er een grondige recyclagestudie plaatsvinden, waarbij de volledige recyclageketen, en vooral ook deze buiten Europa, in beeld gebracht worden.

3.2. CONTROLE EN OPVOLGING VAN VAL-I-PAC

3.2.1. CONTROLE

De controle op de resultaten die Val-I-Pac indiende voor het werkingsjaar 2010 volgde in 2011 dezelfde werkwijze als de voorgaande jaren.

Het werkingsjaar 2010 vormde het voorlaatste jaar van een erkenningstermijn van vijf jaar. De doelstellingen voor recyclage en nuttige toepassing zijn in vergelijking met 2009 verder opgetrokken. De minimale globale percentages voor verpakkingen van bedrijfsmatige oorsprong bedragen vanaf 2010:

- 80% recyclage;
- 85% nuttige toepassing, waarbij ook verbranding met energierecuperatie in rekening kan worden gebracht.

Zoals dat ook in de voorbije jaren gebeurde, werden door de IVC een aantal operatoren geselecteerd, waarvan de aangiftes die zij aan Val-I-Pac deden, onder de loep werden genomen. Sommige van deze operatoren werden ook ter plekke gecontroleerd.

3.2.2. OPVOLGINGSKOMMISSIE VAL-I-PAC

In 2011 vergaderde de opvolgingscommissie Val-I-Pac vijf maal. Dit vergaderritme zorgde voor voldoende formele contacten met Val-I-Pac en kon telkens het aantal agendapunten beperkt houden.

Onder meer de volgende onderwerpen stonden meermaals op de dagorde:

- De controle van de resultaten voor het werkingsjaar 2010;
- De uitvoering van het KMO-plan;
- De directe betaling van container- en recyclageforfaits;
- De aanvraag van een nieuwe erkenning voor de periode 2012-2016 en de afhandeling ervan;
- De invoering van het 'startforfait' voor ontpakkers bij plaatsing van een container voor bedrijfsmatig kartonafval;
Het startforfait bedraagt 100 euro en moet bedrijfsmatige ontpakkers overtuigen om een selectieve kartoncontainer te plaatsen en geen beroep te doen op de gemeentelijke inzamelronde.
- De spanning tussen recyclage en verbranding van houtafval.
De verbranding van houtafval wordt aangemoedigd door het toekennen van groenestroomcertificaten in binnen- en buitenland, maar deze certificaten hebben als bijkomend effect dat ze de recyclage van houtafval doen afnemen.

Andere belangrijke items waren:

- De evolutie van de waarde van afvalmaterialen;
- De grijze lijst (onderscheid tussen huishoudelijke en bedrijfsmatige verpakkingen) en de definitie van "verpakking";
- De IVC-studie omtrent de recyclage van huishoudelijk en bedrijfsmatig kunststofafval in China;
- De marktdekking door Val-I-Pac.

4

FOST PLUS

4.1. DE UITVOERING VAN DE ERKENNING

4.1.1. OPKUIS VAN DE GLASBOLSITES

De erkenning van Fost Plus voorziet in de oprichting van een “Gemengd Comité voor de gunning van de markten”. Dit Gemengd Comité bestaat uit een vertegenwoordiger per Gewest van de intercommunales, drie vertegenwoordigers van Fost Plus en twee waarnemers van de IVC en neemt gezamenlijke beslissingen over de typebestekken en de gunning van de markten.

Dit Comité heeft zich gebogen over de problematiek van de opkuis van de glasbolsites. Deze sites lijken immers in zekere mate zwerfvuil aan te trekken. Het was de bedoeling om enerzijds het praktische verloop van de opkuis van de glasbolsites te optimaliseren en om anderzijds de kosten van de opkuis op een logische en eerlijke manier te verdelen tussen Fost Plus en de intercommunales (en gemeenten).

In het verleden was de regel dat bij de glaszameling enkel het “glasgerelateerd afval” op de glasbolsites moest worden meegenomen door de operator die voor de lediging van de glasbollen instaat. Hierdoor waren gemeentes of intercommunales genoodzaakt om een bijkomende inzamelronde te organiseren om al het achtergebleven afval te verwijderen. Dit was uiteraard geen efficiënte werkwijze. Het Gemengd Comité heeft vrij snel een akkoord bereikt over een nieuwe regel, namelijk dat al het afval dat achtergelaten is rond de glasbollen en dat door één persoon kan worden gedragen, door de operator moet worden opgeruimd. Dit houdt in dat bijvoorbeeld een gedumpte restafvalzak bij de reguliere wekelijkse reinigingsronde van de operator moet worden meegenomen, maar dat bijvoorbeeld een achtergelaten sofa in deze ronde niet moet worden meegenomen, omdat dit voorwerp qua afmeting en/of gewicht niet op een normale manier door één persoon kan worden gedragen. Wanneer de operator dergelijke grote of zware afvalstoffen aantreft, moet hij dit onmiddellijk melden aan de gemeente of intercommunale. Deze laatste blijft immers hiervoor verantwoordelijk.

Inzake de verdeling van de kosten voor de opkuis van de glasbolsites, kwam het Gemengd Comité niet tot een consensus en heeft de IVC, na grondige studie van de kostenstructuur, beslist dat Fost Plus de totaliteit moet betalen van de kosten van het afval dat door één persoon kan gedragen worden. Voor de intercommunales die in regie werken, d.w.z. met eigen personeel en materiaal, zal deze regeling waarschijnlijk nog moeten verfijnd worden.

4.1.2. REFERENTIEKOSTEN 2011

De referentiekosten zijn de gemiddelde kosten van de toegewezen markten voor de selectieve inzameling van PMD, glas en papier/karton en voor de sortering van PMD.

De erkenning van Fost Plus bepaalt dat de IVC elk jaar de referentiekosten vastlegt voor het lopende jaar. De IVC baseert zich hiervoor op de cijfers die Fost Plus jaarlijks aan de IVC voorlegt en die zij te controleren heeft.

In 2005 heeft de IVC door een studie bureau, na consultatie van alle betrokken stakeholders, een methodologie laten opmaken voor het bepalen van de referentiekosten.

Op basis van deze methodologie heeft de IVC de referentiekosten voor het jaar 2011 als volgt bepaald:

		Totaal				bollen/h-a-h				containers			
Referentiekosten 2011 (1)		100% vast (€/inw)	100% var. (€/T)	60% vast (€/inw)	40% var. (€/T)	100% vast (€/inw)	100% var. (€/T)	60% vast (€/inw)	40% var. (€/T)	100% vast (€/inw)	100% var. (€/T)	60% vast (€/inw)	40% var. (€/T)
GLAS	Totaal	1,6583	52,94	0,9950	21,18	1,4441	55,33	0,8664	22,13	0,2143	41,71	0,1286	16,64
	>200	1,5000	48,93	0,9000	19,57	1,3289	51,48	0,7973	20,59	0,1711	36,04	0,1026	14,42
	<200	2,7977	77,10	1,6786	30,84	2,2562	80,30	1,3537	32,12	0,5415	66,08	0,3249	26,43
PAPIER - KARTON	Totaal	3,8504	54,15	2,3102	21,66	3,1612	59,75	1,8967	23,90	0,6892	37,97	0,4135	15,19
	>200	3,7047	51,95	2,2228	20,78	3,1572	57,76	1,8943	23,10	0,5475	33,01	0,3285	13,21
	<200	5,0738	72,84	3,0443	29,14	3,2338	83,87	1,9403	33,55	1,8401	58,79	1,1040	23,52
PMD-OPHALING	Totaal	3,2827	209,82	1,9696	83,93	2,9551	216,37	1,7731	86,55	0,3275	164,62	0,1965	65,85
	>200	3,0740	202,33	1,8444	80,93	2,8626	212,46	1,7176	84,98	0,2114	120,96	0,1269	48,39
	<200	5,4155	275,19	3,2493	110,07	4,1405	258,45	2,4843	103,38	1,2750	313,22	0,7650	125,29
PMD-SORTERING		2,6522	175,93	1,5913	70,37								

(1) gewogen gemiddelde van de Fost Plus referentiekosten 2006 (10%), 2007 (15%), 2008 (20%), 2009 (25%) en 2010 (30%) geactualiseerd naar het prijsniveau 2011

4.1.3. INZAMELING VAN PMD BIJ HOOGBOUW

Een aantal PMD-zakken bevatten afval en/of voorwerpen die er niet in thuishoren.

Deze zakken waarin zich slecht gesorteerde fracties bevinden, worden voorzien van een weigeringssticker maar worden door gebrek aan toewijsbare verantwoordelijkheid niet meer terug binnen genomen en blijven vaak achter in de straat. Wanneer de geweigerde PMD-zakken niet op dezelfde dag van de ophaling van de openbare weg verwijderd worden, worden deze beschouwd als sluikstort. De inspanningen die lokale besturen moeten leveren om dit afval op te ruimen zijn aanzienlijk.

Het fenomeen doet zich niet enkel voor bij de zgn. ´collectieve aanbiedingen´ (hoogbouw, gegroepeerde inzamelplaatsen) maar ook bij individuele woningen.

Met het oog op het uitwerken van doelmatige maatregelen voor de aanpak van deze problematiek, is er binnen de IVC een Task Force opgericht met vertegenwoordigers van de intercommunales en Fost Plus.

Een eerste bevraging onder de leden van Interafval, Copidec en ABP, leverde een globaal beeld op inzake de problematiek van de PMD-zakken waarin zich slecht gesorteerde fracties bevinden. Aansluitend is aan de intercommunale Interza gevraagd om in samenwerking met Fost Plus een pilootproject uit te werken. Doel is om via dit project de zakken waarin zich slecht gesorteerde fracties bevinden, kwantitatief en kwalitatief in kaart te brengen en het effect van gerichte en intensieve communicatiecampagnes op verschillende tijdstippen te meten. Bij de PMD-inzameling zal gebruikgemaakt worden van inzamelcontainers met specifieke inworpopeningen die voorzien zijn van een sterk gevisualiseerde sorteerbodschap.

In de andere Gewesten wordt er tegelijkertijd een opvolgproject gelanceerd. Interafval en Copidec zijn gevraagd om een (middelgrote) stad voor te stellen voor uitvoering van dit opvolgproject.

Voor het opvolgproject in Vlaanderen zijn een stad en een gemeente uit het werkingsgebied van de intercommunale Ivarem geselecteerd (resp. de stad Mechelen en de gemeente Duffel). Voor het opvolgproject in Wallonië is de stad Dinant geselecteerd. Kenmerkend voor de stad Dinant is haar dichtbebouwd toeristisch centrum met veel handel en horeca en veel doodlopende smalle straatjes. Beide projecten hebben tevens tot doel om de omvang van het probleem meer gedetailleerd in kaart te brengen, en om vervolgens op zoek te gaan naar de meest effectieve en efficiënte aanpak voor deze problematiek van de geweigerde PMD-zakken. Een aanpak die toepasbaar en uitbreidbaar moet zijn voor gelijkaardige situaties in België.

4.2. CONTROLE EN OPVOLGING VAN FOST PLUS

4.2.1. CONTROLE

Zoals dat nu reeds enkele jaren het geval is, verloopt de controle van de resultaten van recyclage en nuttige toepassing van Fost Plus door de IVC in een sfeer van overleg en samenwerking tussen de twee betrokken instellingen.

Met uitzondering van enkele bijzondere stromen, zoals de stromen voorzien in artikel 8 van de erkenning van Fost Plus bijvoorbeeld, is het grootste deel van de door Fost Plus in rekening genomen stromen, opgenomen in het Profost-systeem, hetgeen de opvolging van de gegevens sterk vergemakkelijkt.

Voor de artikel 8-stromen vinden de controles en de overlegvergaderingen tussen Fost Plus en de IVC het hele jaar door plaats. Hierdoor kunnen de nodige controles op deze stromen zo snel mogelijk worden uitgevoerd. De kwaliteit van de door de betrokken intercommunales geleverde gegevens blijft verbeteren. Voor 2010 was immers 98% van de aangegeven stromen in het kader van artikel 8 reeds in de maand juni 2011 in orde. 2010 is overigens het eerste jaar waarvoor het niet nodig was om audits te realiseren voor deze stroom. De gegevens die de vorige jaren werden verzameld en de controles die bij de bevoegde administraties gerealiseerd werden, hebben gezorgd voor de nodige zekerheden betreffende de recyclage van deze stromen.

4.2.2. OPVOLGINGSCOMMISSIE FOST PLUS

In 2011 kwam de opvolgingscommissie Fost Plus slechts 4 keer samen, waardoor de agenda telkens zeer gevuld was.

In de loop van 2011 werden onder meer de volgende onderwerpen meermaals besproken:

- Nieuw elektronisch aangiftesysteem leden Fost Plus: ePack/FostPack;
- De bijdrage van 0,50 EUR per inwoner en per jaar aan het beleid van de Gewesten (artikel 13, §1, 12° van het Samenwerkingsakkoord);
- De contracthernieuwingen met de intercommunales;
- De resultaten van recyclage en nuttige toepassing en controle van deze resultaten;
- De acties inzake zwerfvuil;
- Statiegeld op blikjes;
- De inzameling van PMD bij bedrijven;
- Modaliteiten en verbetering van de inzameling van glas, papier/karton en PMD;
- De inzameling van spuitbussen via de PMD-zak;
- Opkuis glasbolsites;
- De inkomsten en uitgaven van het erkende organisme;
- De communicatie door Fost Plus;
- De Kaderrichtlijn Afvalstoffen 2008/98/EG;
- Actualisatie lijsten: de grijze lijst (onderscheid tussen huishoudelijke en bedrijfsmatige verpakkingen) en de lijst Verpakking/Geen Verpakking;
- Afval binnenscheepvaart.

4.2.3. SERVICEVERPAKKINGEN

Bij het in voege treden van het Samenwerkingsakkoord van 4 november 2008 op 1 januari 2009, werd onder meer in artikel 2, 5° het begrip 'serviceverpakking' geïntroduceerd en werd in artikel 2, 20°, d) een nieuwe type verpakkingsverantwoordelijke ingevoerd. Conform de bepalingen van dit Samenwerkingsakkoord, wordt voortaan degene die serviceverpakkingen produceert of importeert in België, ook de **verpakkingsverantwoordelijke** voor deze serviceverpakkingen. Het zijn dus niet langer de winkeliers, vaak kleinhandelaars, die als verpakkingsverantwoordelijken worden beschouwd. Tot vóór 1 januari 2009 was de persoon die de serviceverpakkingen effectief ter beschikking stelde aan de consument immers de verpakkingsverantwoordelijke.

Aangezien de toepassing van deze nieuwe regelgeving, nogal wat omschakelingen in de aangiftesystemen van zowel Fost Plus als bij leden van Fost Plus inhield, werd door de IVC aan Fost Plus een jaar uitstel verleend voor het indienen van de effectieve cijfers van de aangifte van deze serviceverpakkingen. Voor het aangiftejaar 2009 werd door Fost Plus wel een inschatting gemaakt van de hoeveelheden serviceverpakkingen.

Het aangiftejaar 2010 is het eerste aangiftejaar waarin de nieuwe regeling in de praktijk werd toegepast.

Bij de vergelijking van de gegevens (ingeschat door Fost Plus) van het aangiftejaar 2009 met de aangegeven hoeveelheden van het aangiftejaar 2010, blijkt dat Fost Plus de hoeveelheden serviceverpakkingen met ongeveer **50%** had onderschat.

Hierna bevindt zich een tabel met de gewichtshoeveelheden voor de aangiftejaren 2009 en 2010, en het verschil uitgedrukt in gewichtspercentages:

Materiaal	Aangiftejaar 2009 (in ton)	Aangiftejaar 2010 (in ton)	Stijging in 2010 ten opzichte van 2009
Papier/karton	20412	30668	50,24%
Kunststoffen	12143	17957	47,88%
Andere	1222	1935	58,35%
Totaal	33777	50560	49,69%

CIJFERS VAN RECYCLAGE EN NUTTIGE TOEPASSING VOOR 2010

5

5.1. DE RESULTATEN VAN FOST PLUS

Sinds het jaar 2009 bedragen de te behalen resultaten inzake recyclage en nuttige toepassing van huishoudelijk verpakkingsafval 80% voor recyclage en 90% voor nuttige toepassing met energierecuperatie.

Ook dit jaar overschrijdt Fost Plus de 100% recyclage voor papier/karton, glas en metalen. De verklaringen voor deze overschrijding blijven dezelfde als de vorige jaren, namelijk dat een deel van het « bedrijfsmatig » papier/karton in de selectieve huishoudelijke ophaling terechtkomt. Voor glas moet een deel van de oorzaak gezocht worden in de parallelle import vanuit het buitenland. Voor metalen wordt de overschrijding van de 100% verklaard door het feit dat Fost Plus niet de volledige Belgische markt dekt voor dit materiaal. De clause betreffende het in rekening brengen van metalen afkomstig van verschillende verwerkingsinstallaties die ervoor zorgt dat niet-selectief ingezameld metalen verpakkingsafval waarheidsgetrouwer in rekening kan gebracht worden, houdt rekening met het feit dat Fost Plus niet de volledige Belgische markt dekt. Dat verklaart waarom Fost Plus de 100% recyclage voor metalen heeft kunnen overschrijden.

In haar officiële cijfers, opgenomen in de tabel hieronder, aanvaardt de IVC nooit méér dan de aan het erkende organisme aangegeven hoeveelheden voor recyclage. Het recyclagepercentage voor papier/karton, glas en metalen is dus herleid naar 100%. De hoeveelheden die op deze manier geweigerd worden, worden wel bij het resultaat van de totale nuttige toepassing gevoegd.

	Aangesloten hoeveelheden (in ton)	Recyclage (in ton)	Hoeveelheden nuttig toegepast met energie-recuperatie (in ton)	Recyclage (in %)	Nuttige toepassing (in %)
Papier/karton	159914	159914		100,0	
Glas	302169	302169		100,0	
Plastics	194064	73517		37,9	
Metalen	82052	82052		100,0	
Drankkartons	19316	15201		78,7	
Andere	3486	29		0,8	
Totaal	761001	632881		83,2	
Niet-aangesloten papier/karton		25558			
Niet-aangesloten glas		31991			
Niet-aangesloten metalen		1706			
Verbranding PMD-residu			26792		
Algemeen totaal nuttige toepassing		692137	26792		94,5

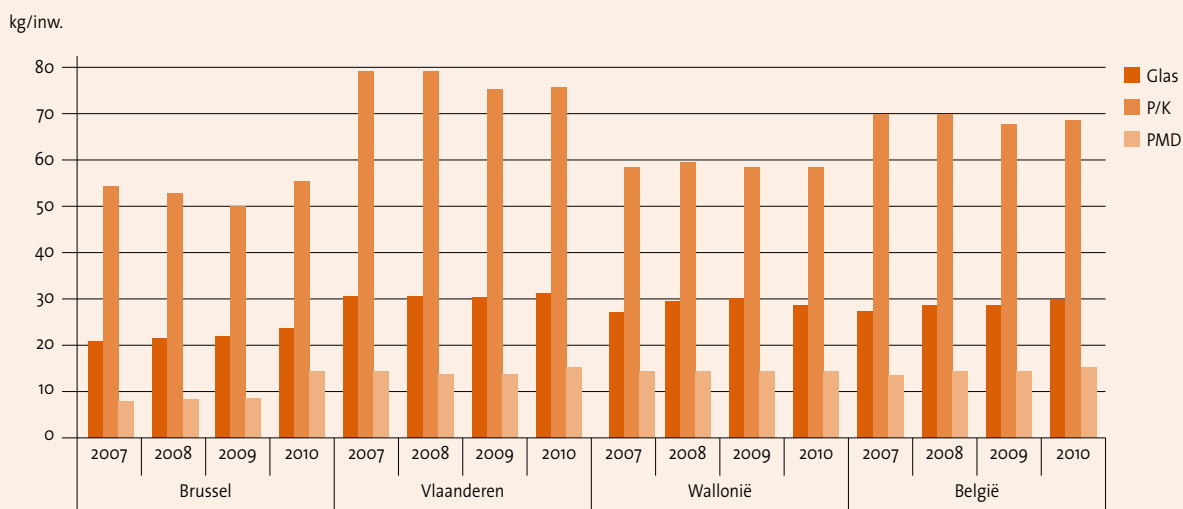
Fost Plus behaalt dus een recyclagepercentage van 83,2% voor 2010. Wanneer men de hoeveelheden papier/karton, glas en metalen toevoegt, waartegenover geen aansluiting bij Fost Plus staat, maar waarvan de IVC wel degelijk erkent dat ze gerecycleerd werden, alsook de hoeveelheden PMD-residu, die verbrand worden met energierecuperatie, bereikt Fost Plus een totaal percentage nuttige toepassing van 94,5% voor het aangiftejaar 2010. Dit globale percentage nuttige toepassing is lager dan dat van 2009, wat allicht kan verklaard worden door de opname van serviceverpakkingen in de aangifte van Fost Plus, dit ten gevolge van het in werking treden van de nieuwe aangifteprocedure voor dit type verpakkingen.

De doelstellingen van het Samenwerkingsakkoord zijn dus ruimschoots behaald.

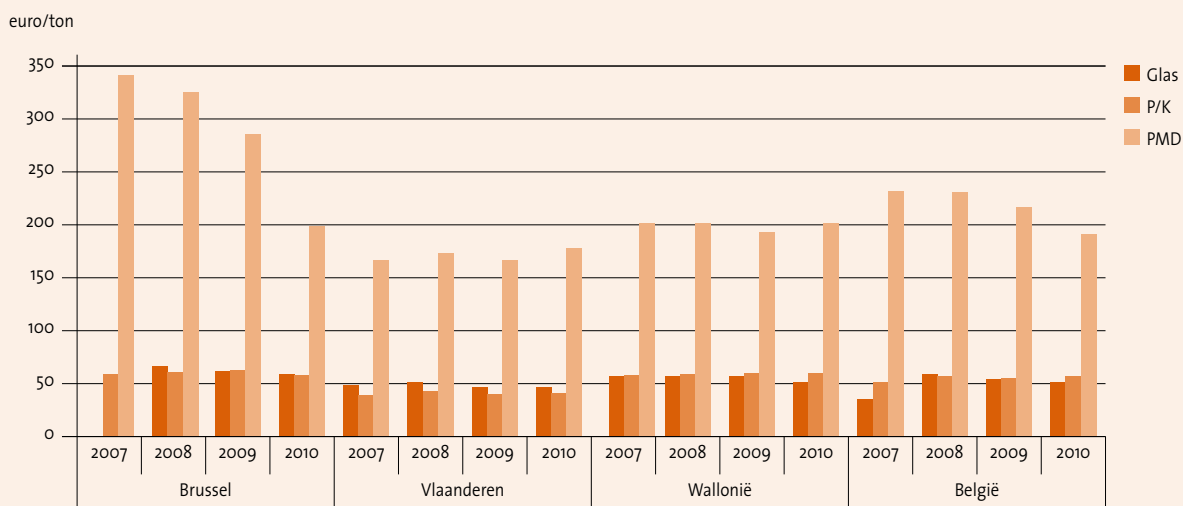
De informatieplicht van de intercommunales

De Interregionale Verpakkingscommissie bestudeert ieder jaar de informatie die door de intercommunales is meegedeeld in het kader van artikel 18, §5 van het Samenwerkingsakkoord en verwerkt deze gegevens in statistieken.

Evolutie van het inzamelresultaat per materiaal, per Gewest en in België, uitgedrukt in kg/inwoner (periode 2007-2010)

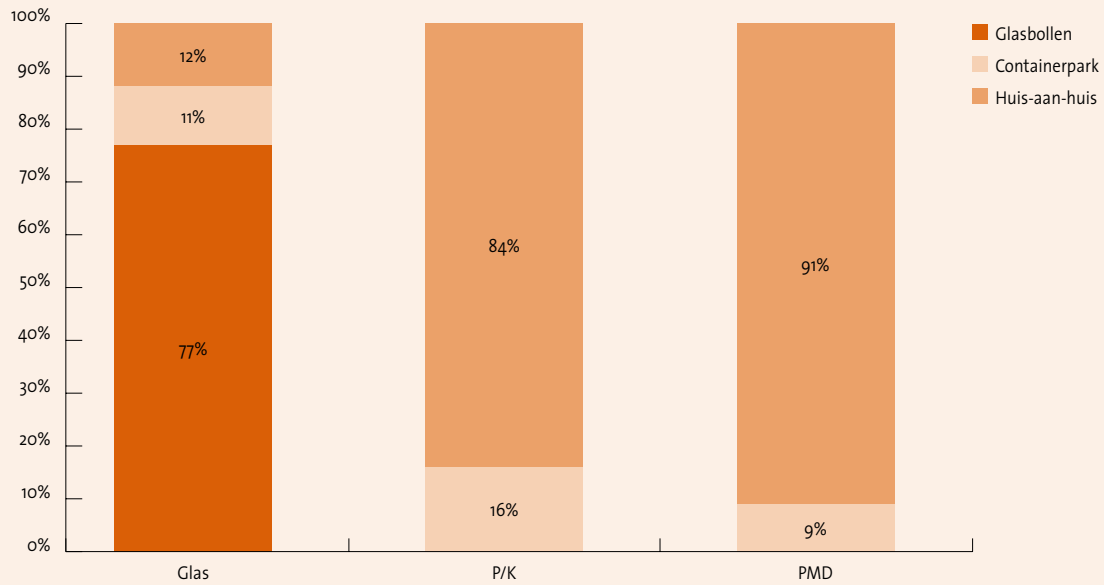

Evolutie van de gemiddelde inzamelkost per materiaal, per Gewest en in België, uitgedrukt in Euro/ton (periode 2007-2010)

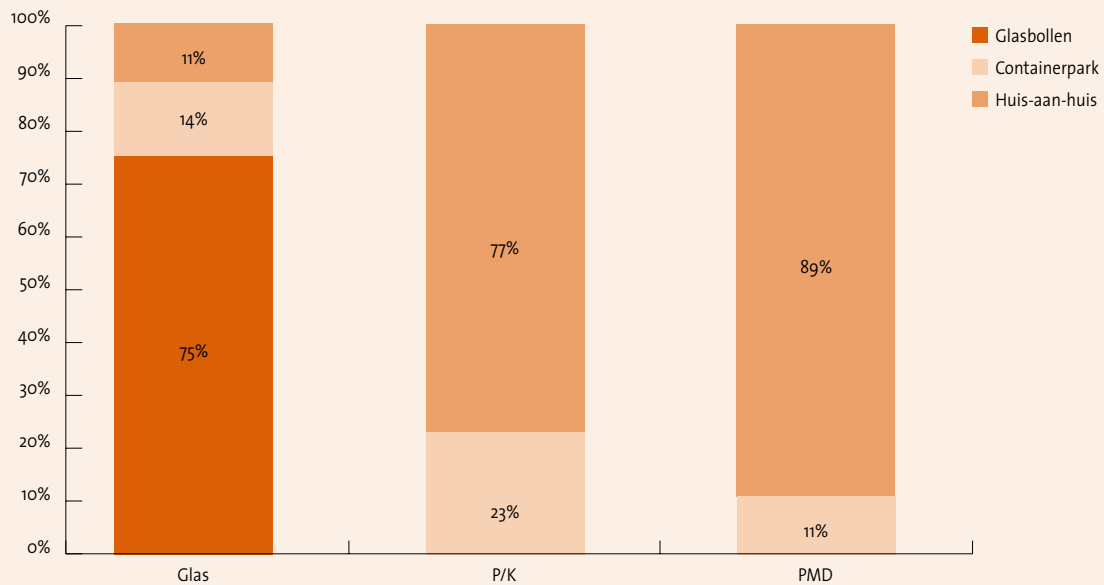
Per fractie, aandeel van de inzamelmethode op de inzamelkosten (jaar 2010)

Kost per methode

Per fractie, aandeel van de inzamelmethode op het inzamelresultaat (jaar 2010)

Ton per methode

5.2. DE RESULTATEN VAN VAL-I-PAC

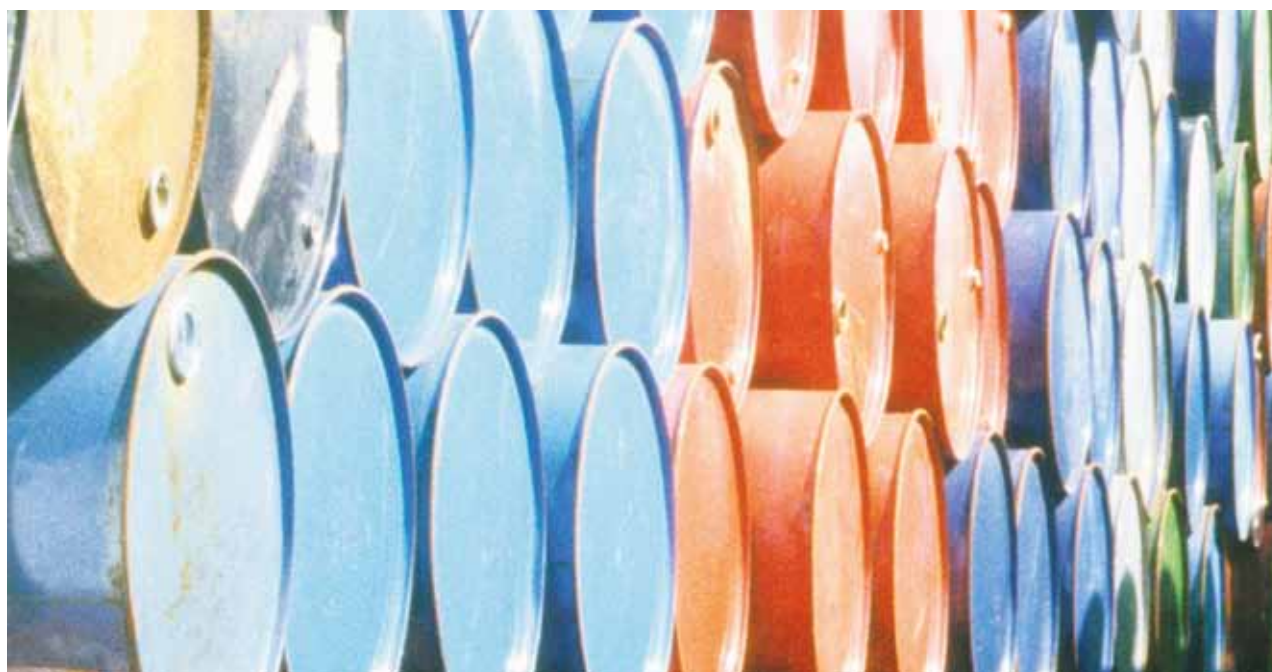
De hier opgenomen tabellen bevatten de cijfers die werden vastgelegd als de definitieve door Val-I-Pac behaalde resultaten voor het werkingsjaar 2010. De eerste tabel bevat de tonnages en de tweede bevat de bijhorende percentages.

	Op de markt gebracht (in ton)	Recyclage (in ton)	Energiereducatie (in ton)	Totaal (recyclage en energiereducatie) (in ton)
Kunststof	87790	48925	13467	62391
Papier/karton	374473	359798	11532	371330
Metaal	34972	29768	0	29768
Hout	160608	103823	31135	134959
Andere	7900	849	111	959
Totaal	665742	543162	56245	599407

	Recyclage (in %)	Energiereducatie (in %)	Totaal (in %)
Kunststof	55,7	15,3	71,1
Papier/karton	96,1	3,1	99,2
Metaal	85,1	0	85,1
Hout	64,6	19,4	84,0
Andere	10,7	1,4	12,1
Totaal	81,6	8,4	90,0

Onder de categorie “energiereducatie” valt zowel de nuttige toepassing met terugwinning van energie als de verbranding met terugwinning van energie.

In 2010 behaalde Val-I-Pac een recyclagepercentage van 81,6% en een percentage totale nuttige toepassing van 90,0% (verhoogd met verbranding met terugwinning van energie). De doelstellingen van het Samenwerkingsakkoord zijn dus ruim gehaald.

5.3. DE RESULTATEN VAN DE INDIVIDUELE VERPAKKINGSVERANTWOORDELIJKEN

Wat het aangiftejaar 2010 betreft, hebben 250 bedrijven meegedeeld zelf aan de terugnameplicht te hebben voldaan.

De globale gegevens van de verpakkingsverantwoordelijken die bij de IVC aangeven zelf aan de terugnameplicht te voldoen en waarvan de resultaten door de IVC aanvaard werden, zijn de volgende:

Type materiaal	Op de Belgische markt gebracht (in ton)	Gerecycleerd (in ton)	Verbrand met energierecuperatie (in ton)
Papier/karton	23048	21269	67
Kunststof	2666	2213	200
Metaal	1522	1328	0
Hout	10910	10265	268
Overige materialen*	259	77	125
Totaal	38406	35150	660

* met inbegrip van glas

5.4. GLOBALE RESULTATEN

In dit punt worden de resultaten weergegeven die België voor het jaar 2010 rapporteert aan de Europese Commissie. In de door Europa bepaalde berekeningswijze moet rekening worden gehouden met:

- alle eenmalige verpakkingen die op de Belgische markt worden gebracht, d.w.z. ook met de hoeveelheden die door free-riders op de markt worden gebracht;
- alle herbruikbare verpakkingen die voor de eerste keer op de Belgische markt worden gebracht;
- de resultaten van recyclage en nuttige toepassing van verpakkingsafval van eenmalige verpakkingen, zoals meegedeeld door de erkende organismen Fost Plus en Val-I-Pac, alsook door de verpakkingsverantwoordelijken die zelf de terugnameplicht vervullen;
- de resultaten van recyclage en nuttige toepassing van herbruikbare verpakkingen die uit de handel worden genomen.

Door deze bijzondere berekeningswijze zijn de globale Belgische cijfers niet meer te vergelijken met de resultaten van de erkende organismen en de individuele verpakkingsverantwoordelijken, zoals die in de voorgaande punten worden weergegeven.

In de volgende tabel zijn de globale recyclagecijfers voor 2010 weergegeven:

Type materiaal	Recyclage (in %)
Glas	100,0
Plastic	41,5
Papier/karton (exclusief drankkartons)	90,2
Drankkartons	77,3
Totaal papier/karton (inclusief drankkartons)	89,8
Metalen	94,7
Hout	63,3
Andere	7,5
Totaal	79,8

6

MONITORING VAN DE HERBRUIKBARE VERPAKKINGEN

Sinds 2000 volgt het Permanent Secretariaat van de Interregionale Verpakkingscommissie de aangifte op van de herbruikbare huishoudelijke verpakkingen die bij Fost Plus worden gedaan.

Sinds 2003 volgt de IVC ook de aangifte op van de herbruikbare bedrijfsmatige verpakkingen die bij Val-I-Pac worden gedaan.

Met de monitoring van een welbepaald aantal referentiebedrijven, dit zijn de bedrijven die de grootste hoeveelheden herbruikbare verpakkingen aangeven, willen we een duidelijker beeld krijgen over de evolutie van de herbruikbare verpakkingen.

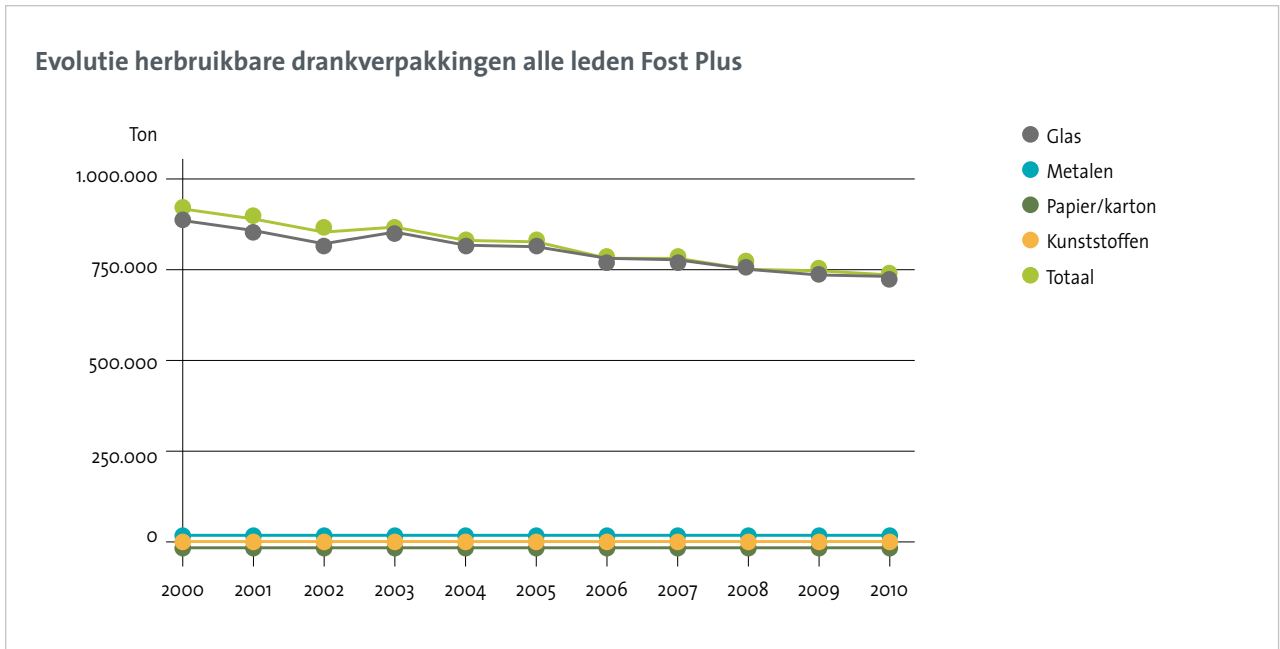
De monitoring omvat geen gegevens van verpakkingsverantwoordelijken die enkel herbruikbare verpakkingen (d.w.z. geen eenmalige verpakkingen) op de markt brengen. We willen er bijgevolg op wijzen dat de hergebruikscijfers waarschijnlijk dan ook enigszins onderschat zijn.

De monitoring van de herbruikbare verpakkingen op Belgisch grondgebied werd voortgezet voor het aangiftejaar 2010. De definitieve gegevens voor het aangiftejaar 2011 zijn immers pas in september 2012 beschikbaar.

6.1. CIJFERS HUISHOUDELIJKE VERPAKKINGEN

Onderstaande grafiek omvat de evolutie van de aangegeven gewichtshoeveelheden herbruikbare huishoudelijke drankverpakkingen, opgesplitst per materiaalsoort, en zoals aangegeven door alle leden Fost Plus, gedurende de periode 2000–2010.

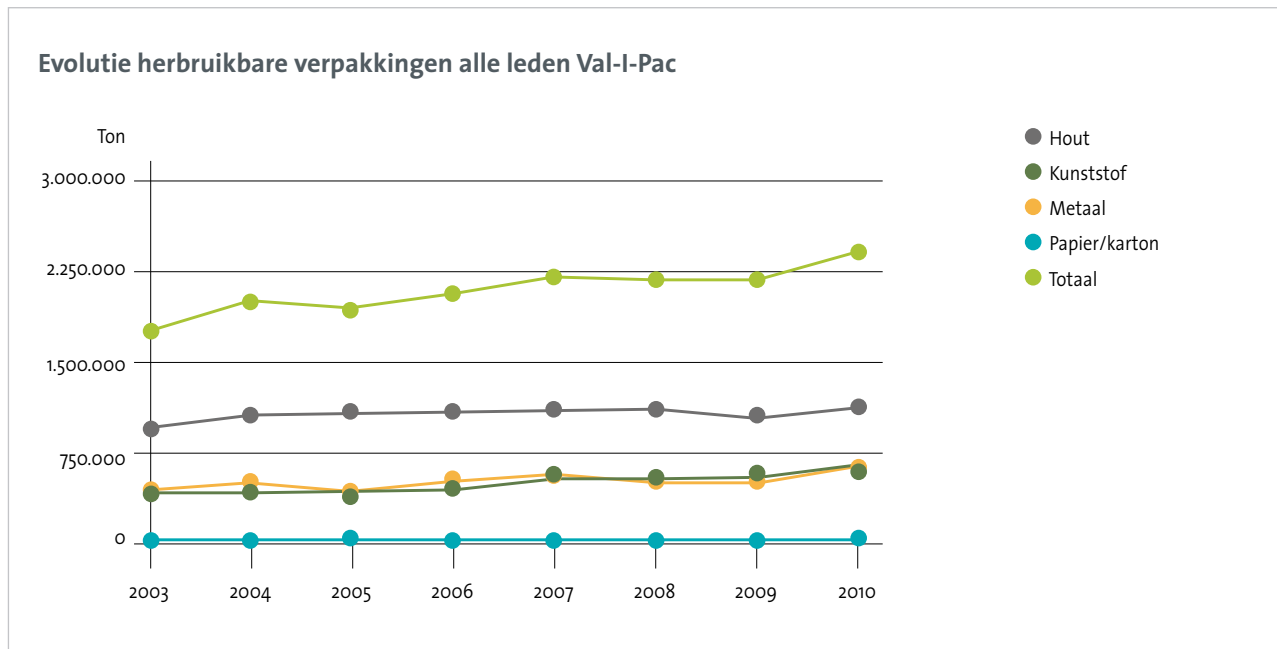
Hieruit blijkt eens te meer het belangrijke aandeel van glas in de herbruikbare drankverpakkingen in 2010, namelijk bijna 98,5%.

Bij de interpretatie van deze gewichtshoeveelheden dient er wel rekening mee gehouden te worden dat glas een relatief zwaar materiaal is. Om de exacte percentages qua vertegenwoordiging per materiaalsoort te kennen, zou in principe van de aantallen verkoopseenheden moeten uitgegaan worden.

6.2. CIJFERS BEDRIJFSMATIGE VERPAKKINGEN

Onderstaande grafiek omvat de evolutie van de aangegeven gewichtshoeveelheden herbruikbare bedrijfsmatige verpakkingen, opgesplitst per materiaalsoort, en zoals aangegeven door alle leden Val-I-Pac, gedurende de periode 2003–2010.

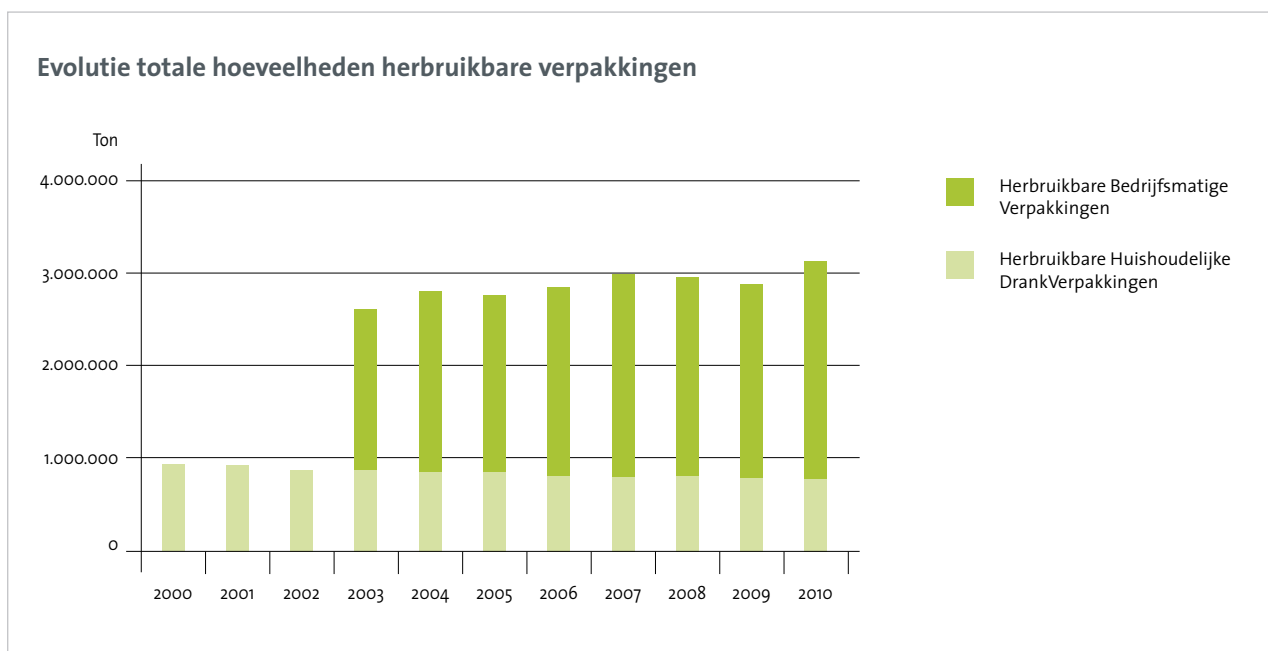
In 2010 bestond 47,7% van de aangegeven hoeveelheid herbruikbare bedrijfsmatige verpakkingen uit hout. Verder zijn enkel metalen (25,9%) en kunststoffen (25,6%) van belang als herbruikbare verpakingsmaterialen.

Papier/karton en andere materialen worden quasi niet aangewend als herbruikbare bedrijfsmatige verpakkingen.

6.3. TOTALE CIJFERS

De volgende grafiek geeft een totaalbeeld inzake de evolutie van de herbruikbare verpakkingen.

Wanneer de som gemaakt wordt van de herbruikbare huishoudelijke drankverpakkingen en de herbruikbare bedrijfsmatige verpakkingen, moet vastgesteld worden dat er van 2009 naar 2010 sprake is van een netto stijging van het tonnage herbruikbare verpakkingen met 240.549 ton, oftewel met 8,4%.

Verantwoordelijke uitgever
Marc Adams, Wnd. Directeur

Foto's
Kristof Mathys
Alle auteursrechten behoren toe aan
de Interregionale Verpakingscommissie

Wettelijk Depot
D/2012/8470/1

Design
CDN Communication

Interregionale
Verpakkingscommissie
Commission Interrégionale
de l'Emballage

IVC
Kunstlaan 10-11
1210 Brussel
T: +32 (0)2 209 03 60
F: +32 (0)2 209 03 98
info@ivcie.be
www.ivcie.be

Ce rapport d'activités est
également disponible en français.